PARLAMENT EWROPEW

2004 *2009*

Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni

PROVIŻORJU
2006/2040(INI)

7.6.2007

ABBOZZ TA' RAPPORT

dwar "i2010 : Il-Librerija Diġitali Ewropea"
(2006/2040(INI))

Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni

Rapporteur: Marie-Hélène Descamps

WERREJ

Paġna

PROPOSTA GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

NOTA SPJEGATTIVA 8

PROPOSTA GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar "i2010: Il-librerija diġitali"
(2006/2040(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni bl-isem «i2010: Il-Librerija Diġitali» (COM(2005)0465),

– wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni 2006/585/KE tal-Kummissjoni ta' l-24 ta' Awissu 2006 dwar id-diġitalizzazzjoni u l-aċċessibilità *on line* ta' materjal kulturali u dwar il-konservazzjoni diġitali[1],

– wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni 2006/585/KE tal-Kummissjoni ta' l-24 ta' Awissu 2006 dwar id-diġitalizzazzjoni u l-aċċessibilità *on line* ta' materjal kulturali u dwar il-konservazzjoni diġitali[2],

– wara li kkunsidra d-Direttiva 2001/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2001 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti tad-dritt ta' l-awtur u tad-drittijiet relatati fis-soċjetà ta' l-informatika[3],

– wara li kkunsidra r-rapport tat-18 ta' April 2007 mill-grupp ta' l-aqwa esperti dwar id-drittijiet ta' l-awtur, il-konservazzjoni b'mezz diġitali, ix-xogħlijiet 'orfni' bla attribuzzjoni ta' awtur u xogħlijiet li m'għadekx issibhom stampati,

– wara li kkunsidra l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni bl-isem «L-informazzjoni xjentifika fl-era diġitali: aċċess, diffużjoni u konservazzjoni (COM(2007)0056),

– wara li kkunsidra l-Artikolu 45 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni (A6-0000/2007),

A. billi l-kultura hija element komuni ta' għaqda u skambju li jikkontribwixxi biex iqarreb lill-Unjoni Ewropea lejn iċ-ċittadini tagħha u sabiex tinħareġ identità tabilħaqq Ewropea,

B. billi jeħtieġ li tiġi garantita l-promozzjoni u d-diffużjoni kemm jista' jkun wesgħin tar-rikkezzi u tad-diversità tal-patrimonju kulturali Ewropew,

C. billi l-Istati Membri u l-istituzzjonijiet kulturali, b'mod partikulari l-libreriji, għandhom, kemm fil-livell reġjunali kif ukoll f'dak lokali, l-irwol deċiżiv tagħhom,

D. billi jeħtieġ li jitqies l-iżvilupp rapidu tat-teknoloġiji ġodda u l-evoluzzjoni tal-prattiki kulturali li joħorġu minnhom,

E. billi għal għadd kbir ta' ċittadini, speċjalment għaż-żagħżagħ, l-internet filfatt sar wieħed

[1] ĠU C 236, 13.08.2006, p. 28.
[2] ĠU C 297, 03.05.2006, p. 1.
[3] ĠU L 167 du 22.6.2001, p. 10.

mill-mezzi prinċipali ta' aċċess għall-għarfien u għall-għerf,

F. billi f'dan l-ambjent diġitali huwa ta' importanza primarja li jiġi ġarantit aċċess għal kulħadd għall-patrimonju kulturali Ewropew u li tiġi żgurata l-konservazzjoni tiegħu għall-generazzjonijiet tal-ġejjieni,

G. billi d-diġitalizzazzjoni fuq skala kbira u l-aċċessibiltà *on line* tal-patrimonju kulturali Ewropew huma l-mezzi prinċipali biex dan jirnexxi,

H. billi aċċess multilingwali għall-patrimonju kulturali Ewropew jibqa' wkoll skop essenzjali,

I. billi jeħtieġ li jiġu implimentati politiki konsistenti rigward id-diġitalizzazzjoni u l-konservazzjoni ta' xogħlijiet diġitali sabiex jiġi evitat it-telf irrimedjabbli ta' kontenut kulturali,

J. billi, ilhinn mill-kwalitajiet kulturali intrinsiċi tagħha, id-diġitalizzazzjoni tal-patrimonju kulturali Ewropew tibbenefika wkoll lil setturi oħrajn ta' attività, b'mod partikulari l-edukazzjoni, it-turiżmu u l-midja,

K. billi d-diġitalizzazzjoni fuq skala kbira tal-kontenut kulturali m'għandhiex l-iskop li tieħu post jew tikkompeti ma' kontenut kulturali tradizzjonali, imma li tipproduċi b'mod parallel ma' dawn kontenut diġitali affidabbli u ta' kwalità,

L. billi t-teknoloġija tad-diġitalizzazzjoni hija wkoll għodda qawwija għall-persuni b'diżabilità li tippermetti li l-kontentut jiġi adattat għall-ħtiġijiet tagħhom,

M. billi madankollu sal-lum għadha ġiet diġitalizzata biss parti tassew ċkejkna tal-patrimonju kulturali Ewropej u billi l-Istati Membri Membri hawnhekk mexjin b'pass differenti ħafna bejniethom,

N. billi l-finanzjamenti pubbliki allokati għad-diġitalizzazzjoni massiva mhumiex biżżejjed biex ilaħħqu ma' progett ta' din l-iskala,

O. billi l-inizjattivi għad-diġitalizzazzjoni għadhom frammentarji ħafna u billi l-biċċa kbira ta' l-esperjenza miksuba fil-livell komunitarju għadha mhix magħrufa u mhix faċli li tipprovdi aċċessj dirett jew multilingwali għalll-ġabra kollha ta' xogħlijiet li jiffurmaw l-eredità kulturali Ewropea,

P. billi jeħtieġ li tiġi implimentata għodda universali li tiggarantixxi l-aċċess universali u immedjat għall-patrimonju kulturali Ewropew, mingħajr il-ħtiega ta' vvjaġġar, hekk li tiħaffef id-diġitalizzazzjoni,

Q. billi f'dan ir-rigward jaqbel li jsir rikors għal inizjattivi Ewropej diġà eżistenti, bħat-TEL, il-Librerija Ewropea, li diġà toffri aċċess għal kollezzjonijiet ta' libreriji nazzjonali Ewropej,

Il-Librerija diġitali Ewropea, xempju ta' l-Ewropa maqħquda fid-diversità tagħha

1. Jirrakkomanda li titwaqqaf, f'fażijiet differenti, librerija diġitali Ewropea permezz ta' punt ta' aċċess uniku u dirett għall-patrimonju kulturali Ewropew;

2. Jenfasizza li biex jintlaħaq l-iskop eventwali ta' implimentazzjoni ta' strument li jkopri l-kategroriji kollha tal-materjal kulturali, bħall-kontenut awdjoviżwali, il-librerija diġitali Ewropea għandha tikkonċentra għall-bidu fuq il-potenzjal li joffri materjal teswtali u li m'għandux drittijiet ta' awtur;

3. Għal dan il-għan jistieden lil-libreriji kollha Ewropej biex iqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-librerija diġitali Ewropea x-xogħlijiet taħt forma diġitali li diġà għandhom;

4. Jistieden lill-istituzzjonijiet oħrajn Ewropej, inklużi dawk reġjunali u lokali, biex jipparteċipaw f'dan il-proġett sabiex dan ikun rappreżentattiv tar-rikkezza u d-diversità tal-kultura Ewropea;

5. Jenfasizza minnbarra dan li l-librerija diġitali Ewropea m'għandhiex biss l-iskop li xxerred il-kontenut, imma wkoll il-koordinazzjoni ta' l-aċċess għax-xogħlijiet diġitali;

6. Iħeġġeġ l-għażla u l-użu ta' standards komuni, ibbażati fuq forom eżistenti u diġà adottati, sabiex tiġi żgurata l-interoperabilità tal-kontenut, li hija neċessarja biex il-librerija diġitali topera tajjeb,

7. Iħeġġeġ lill-Istati Membri biex ikomplu bl-isforzi tagħhom u biex iħaffu aktar id-diġitalizzazzjoni tal-kontenut kulturali sabiex jinkiseb ammont biżżejjed ta' kontenut;

8. Iħeġġeġ għal dan il-għan lill-Istati Membri biex ifasslu, b'koordinazzjoni ma' l-istituzzjonijiet kulturali, pjanijiet għad-diġitalizzazzjoni fil-livell nazzjonali u dak reġjunali sabiex tiġi stabbilita pjanta Ewropea ta' l-attivitajiet kollha tad-diġitalizzazzjoni, hekk li jkun hemm sinerġija bejniethom,

9. Iħeġġeġ li jkun hemm koperazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri u l-istituzzjonijiet kulturali, kif ukoll skambju ta' prattiki tajbin għad-diġitalizzazzjoni u għall-aċċessibilità ta' xogħlijiet, kif ukoll għall-konservazzjoni diġitali tagħhom,

10. Jisħaq fuq il-punt li l-Librerija diġitali Ewropea tkun tista' tgħin fir-riċerka fl-oqsma tad-diġitalizzazzjoni, ta' l-interoperabilità u tal-konservazzjoni diġitali, b'mod partikulari permezz ta' ċentri ta' eċċellenza mwaqqfa mill-Kummissjoni,

11. Ifakkar li jekk il-programmi komunitarji ma jippermettux il-finanzjament tad-diġitalizzazzjoni fiha nfisha, jeħtieġ li jiġu żviluppati modi ġodda ta' finanzjament, inkluża sħubija mas-settur privat;

Struttura u kontenut tal-librerija diġitali Ewropea - Punt ta' aċċess multilingwali komuni għall-patrimonju kulturali Ewropew

12. Jinkuraġġixxi t-twaqqif ta' interface komuni li jagħti aċċess permezz ta' softwer integrat ta' riċerka għal kontenut li l-kwalità u l-affidabilità tiegħu ikunu garantiti;

13. Jenfasizza l-importanza li jinkiseb interface multilingwali fil-lingwi kollha ta' l-Unjoni Ewropea li jippermetti l-aċċess dirett għall-kontenut imfittex;

14. Iħeġġeġ ukoll li jkun hemm disponibbli funjzonalitajiet innovattivi, moderni u adatti għal kull min jużahom;

15. Jippreċiża barra minn hekk li jkun mixtieq li l-patrimonju kulturali Ewropew ma jkunx limitat għax-xogħlijiet kollettivi ta' l-Unjoni Ewropea nnfisha biss, imma li jiġi kkunsidrat ukoll s-sehem kulturali ta' pajjiżi oħra Ewropej;

16. Jippreċiża wkoll li għalkemm il-biċċa kbira tal-patrimonju kulturali Ewropew huwa magħmul minn xogħlijiet li jaqgħu taħt id-dominju pubbliku, jeżistu kategoriji oħrajn;

17. Rigward dan ifakkar li jkun tajjeb li ssir distinzjoni bejn id-dominju pubbliku u xogħlijiet bi dritt ta' l-awtur, inklużi xogħlijiet bla attribuzzjoni ta' awtur u xogħlijiet li m'għadhomx stampati, u li jiġu previsti mudelli differenti li jkunu adatti għas-settur ta' azzjoni applikabbli għal kull waħda minn dawn il-kategoriji;

18. Japprova l-ħatra ta' grupp ta' l-aqwa esperti diġà msemmija u jappoġġja b'mod partikulari l-proposti mingħandhom sabiex jikkatalogaw ix-xogħlijiet (orfni) bla attribuzzjoni u xogħlijiet li m'għadhomx stampati u sabiex jitfasslu mekkaniżmi biex jgħinu fir-riċerka dwar id-dritt ta' awtur ta' dawn ix-xogħlijiet;

19. Jinnota li jkun mixtieq li fit-tieni stadju l-librerija diġitali Ewropea tkun tista' tipproponi, jekk ikun possibbli, li flimkien ma' dokumenti ħielsa minn drittijiet ta' awtur, jiġu inklużi dokumenti li għandhom dritt ta' awtur, b'rispett sħiħ tal-liġijiet nazzjonali, komunitarji u internazzjonali rigward proprjetà intellettwali;

20. Jenfasizza li kull deċiżjoni dwar dan għandha tittieħed b'kollaborazzjoni ma' dawk kollha konċernati, b'mod partikulari mal-pubblikaturi u mal-ħwienet tal-kotba;

21. Jipproponi li fil-librerija diġitali Ewropeja min jużaha jkun jista' jsib dokumenti diġitali, kemm taħt forma ta' test u kemm taħt forma grafika, ikunu ta' liema natura jkunu, u jkun jista' jikkonsultahom bla xkiel, kemm bħala dokument sħiħ meta jkunu dokumenti mingħajr drittijiet ta' awtur, kemm bħala siltiet jekk ikunu xogħlijiet ristretti u dan bi ftehim ma' min ikollu d-dritt ta' awtur;

22. F'każijiet bħal dawn ta' l-aħħar jipproponi li l-librerija diġitali Ewropeja sservi biss bħala mezz li jwassal l-informazzjoni;

23. Jindika għalhekk li l-aċċess għal kull dokument ristrett ikun jista' jsir minn siti apposta bi ftehim ma' minn ikollu d-dritt ta' l-awtur u b'remunerazzjoni xierqa;

Amministrazzjoni u moniteraġġ

24. Jappella li jitwaqqaf kumitat ta' tmexxija - ibbażat b'mod partikulari fuq il-grupp ta' esperti ta' l-Istati Membri fid-diġitalizzazzjon u l-konservazzjoni diġitali kif ukoll fuq il-grupp ta' l-aqwa esperti diġà msemmi - li jiffinalizza l-prijoritajiet u l-linji gwida li għandhom jingħataw lil-librerija diġitali Ewropea, hekk li jiżgura l-koordinazzjoni, il-moniteraġġ u l-amministrazzjoni ta' l-attivitajiet;

25. Jenfasizza barra minn hekk li b'integrazzjoni konsistenti fis-sistemi edukattivi l-librerija diġitali Ewropea tkun tista' tippermetti li jintlaħqu aħjar iż-żagħżagħ Ewropej u tkun tista' tqarribhom lejn il-patrimonju kulturali u letterarju tagħhom, hekk li tagħti taħriġ fit-teknoloġiji ġodda filwaqt li tiġġieled kontra l-firda diġitali;

26. Jisħaq favur il-promozzjoni, il-viżibilità u l-aċċess għal-librerija diġitali permezz ta' komunikazzjoni indirizzata għal-livelli kollha u bil-ħolqien ta' logo li jidentifikaha;

o

o o

27. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex jgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni, kif ukoll lill-gvernijiet u lill-parlamenti ta' l-Istati Membri.

NOTA SPJEGATTIVA

L-idea ta' librerija diġitali Ewropea twieldet mix-xewqa ta' sitt kapijiet ta' Stat u ta' gvernijiet ta' l-Unjoni li jkun hemm aċċess għall-kulħadd għall-patrimonju kulturali Ewropew, kif ukoll għall-konservazzjoni tiegħu.

Din l-idea ntlaqgħet favorevolemnt mill-Kummissjoni li qed tikkontribwixxi għaliha permezz tax-xempju ta' inizjattiva tagħha « i2010 : Il-librerija diġitali». L-ewwel fażi ta' din l-inizjattiva, il-komunikazzjoni tat-30 ta' Settembru 2005, tanalizza l-isfidi prinċipali ta' dan il-proġett, li huma l-isfidi tekniċi, leġali u finanzjarju u dawk li jirrigwardaw l-organizzazzjoni.

Saret ukoll konsultazzjoni *on line* dwar id-diġitalizzazzjoni u twaqqaf ukoll grupp ta' esperti ta' l-ogħla livell sabiex isolvu ċerti problemi li tqajmu.

Fir-rakkomandazzjoni tagħha ta' l-24 ta' Awissu 2006 l-Kummissjoni tappella lill-Istati Membri sabiex jikkoordinaw l-isforzi tagħhom sabiex ikun hemm sinerġija Ewropeja. Hija tirrakkomanda li titwaqqaf librerija diġitali Ewropea permezz ta' punt ta' aċċess uniku, komuni u multilingwali, għall-patrimonju kulturali Ewropew.

Fit-13 ta' Novembru 2006 l-Kunsill iddikjara ruħu bl-unanimità favur dawn ir-rakkomandazzjonijiet.

Issa jinsab f'idejn il-Parlament Ewropej biex jibgħat sinjal favur qawwi biex dan il-proġett isir realtà.

Għalhekk, filwaqt li jsir ix-xogħol fuq l-organizzazzjoni kunċettwali u teknika fuq il-kategroriji kollha tal-materjal kulturali, jeħtieġ li wieħed jibda jaħdem pass pass u għall-bidu jikkonċentra fuq il-potenzjal li joffri materjal teswtali u li m'għandux drittijiet ta' awtur.